

Mārtiņa Vaivara, Edgara Lapiņa lekciju kurss „Argumentācija un kritiskā domāšana”

1.lekcijas „Ievads argumentācijas teorijā” vingrinājumi patstāvīgai tēmas apguvei.

Vingrinājums Nr.1

(vingrinājums 2 vai vairāk cilvēkiem)

- Izvēlieties vienu no šiem jautājumiem:
 - Vai Latvijā būtu jābūt tautas vēlētam prezidentam?
 - Vai nupat redzētā Open Minded lekcija bija vāji pasniegta?
 - Vai Latvijā būtu jāatļauj viendzimuma laulības?
 - Vai man būtu jāpamet savs pašreizējais darbs?
- 15 min laikā izveidojiet vienu argumentu, kas aizstāv apstiprinošu vai noliedzošu atbildi uz izvēlēto jautājumu. Argumentam jāatbilst lekcijā aplūkotajam APE modelim - tam jābūt vienam skaidram, precīzam apgalvojumam, loģiskam paskaidrojumam, kādēļ apgalvojums ir patiess, kā arī atbalstam ar empīriskiem pierādījumiem (un/vai analogiju un atsauci uz atbilstošu autoritāti).
- Runas formā prezentējiet savu argumentu pārējiem kolēģiem. Runas ilgums nedrīkst pārsniegt 3 minūtes
- Kolēģu uzdevums: kritiski izvērtēt nupat dzirdēto argumentu. Pievērsiet uzmanību gan izmantoto premisu spēkam, gan tam, vai arguments atbilst APE struktūrai

Vingrinājums Nr.2

(vingrinājums 1 vai 2 cilvēkiem)

- Internetā atrodiet publiski pieejamu viedokļrakstu latviešu valodā (Delfi, TVNet, Latvijas Avīze, IR, NRA, utt.)
- Kārtīgi izlasiet šo rakstu un uzzīmējiet diagrammu, kas identificē autora izmantotos argumentus un apraksta to apgalvojumus un premisas ar APE (Apgalvojums-Paskaidrojums-Empīriskie Pierādījumi) modeli
- Kritiski izvērtējiet šo viedokļrakstu, uzdodot sev šādus jautājumus:
 - Vai autoram ir skaidri pamanāmi apgalvojumi, par kuru patiesību viņš jūs mēģina pārliecināt?
 - Vai šie apgalvojumi ir daļa no *argumentiem* (vai tie vispār ir pamatoti ar kādu premisu palīdzību)?
 - Vai šie argumenti iekļauj skaidru, loģisku *paskaidrojumu*, kādēļ apgalvojums ir patiess?
 - Vai šie argumenti iekļauj *empīriskus pierādījumus* (vai vismaz analogijas vai atsaukšanos uz autoritāti), kas sniedz atbalstu izteiktajiem apgalvojumiem?
 - Cik spēcīgas ir šīs premisas? Vai paskaidrojumā nav kādas loģikas kļūdas (par tām vairāk iemācīsieties 2. lekcijā)? Vai empīriskie pierādījumi ir spēcīgi (par tiem vairāk iemācīsieties 3. lekcijā)? Vai empīriskie pierādījumi vispār ir patiesi, nevis izdomāti?
 - Ņemot vērā jūsu izpratni par autora izmantoto argumentu spēku, vai viedokļraksts kopumā jūs pārliecina?
- Ja vingrinājumu veicat kopā ar kolēģi, prezentējiet savu viedokļraksta diagrammu un kritisko izvērtējumu viņam. Ļaujiet viņam komentēt sava darba rezultātus. Vai jūs esat precīzi aprakstījis viedokļraksta saturu? Vai esat pamanījis visas problēmas, kuras ir šī raksta argumentācijā?